

Sygn. akt V U 86/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Beata Łapińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2023 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku Z. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania Z. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia (...) sygn.: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy Z. F.

prawo do rekompensaty w formie dodatku do kapitału początkowego z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sygn. akt V U 86/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił Z. F. prawa do emerytury z rekompensatą, podnosząc, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 20 stycznia 2023 r. wskazując, że w okresie od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1989 r. pracował w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) Z. na stanowisku elektromontera.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, że wnioskodawca nie przedłożył dokumentów potwierdzającym, że w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace w warunkach szczególnych oraz podniósł, że nawet przy uwzględnieniu spornego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca nadal nie będzie legitymował się wymaganym okresem 15 lat.

Na rozprawie wnioskodawca zaznaczył, że w odwołaniu błędnie określił daty i wniósł o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Z. od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1982 r. oraz od 1 marca 1996 r. do 30 czerwca 2007 r. w Zakładach (...) S.A. na stanowisku spawacz.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. F. w urodził się w dniu (...) W dniu (...) r. złożył wniosek o emeryturę. W wyniku rozpatrzenia wniosku ZUS wydał decyzję o przyznaniu emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-6 akt emerytalnych; decyzja z dnia 19 sierpnia 2022r.. k. 11 akt emerytalnych)

W dniu 24 listopada 2022 roku Z. F. złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego wraz z wnioskiem o uwzględnienie do stażu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Z..

(dowód: wniosek, k. 17-19 akt emerytalnych; załącznik do wniosku k. 20-22 akt emerytalnych)

W wyniku rozpatrzenia powyższego wniosku, ZUS wydał zaskarżoną decyzję. Organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych, z uwagi na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

(dowód: decyzja z dnia 20.12.2022r., k. 23, akt emerytalnych)

W dniu 19 października 1977 r. Z. F. otrzymał świadectwo przyznania tytułu elektromontera urzędzeń rolniczych.

(dowód: świadectwo, k. 5, akt osobowych)

Wnioskodawca w okresie od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1982 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w Z., na stanowisku pomocnika elektromontera przez okres miesiąca, a następnie jako elektromonter. Łącznie przez okres 5 lat. Przedsiębiorstwo (...) to przedsiębiorstwo elektryfikacji technicznej obsługi rolnictwa w Z., które zajmowało się budową linii energetycznych niskiego, średniego i wysokiego napięcia. W ramach zatrudnienia wnioskodawca pracował jako elektromonter, zajmując się tylko i wyłącznie montażem linii wysokiego napięcia na słupach wysokościowych. Praca polegała głównie na demontowaniu starych poniemieckich linii i stawianiu nowych. Z. F. podłączał na wysokości różne linie elektryczne niskiego i średniego napięcia - do różnych zakładów pracy, takich jak młyny czy inne firmy. Była to praca na wysokości, gdyż wnioskodawca stawiał słupy wysokiego napięcia, które miały od 12 do 18 metrów wysokości.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30.11.1982 r., k.7, akt osobowych, informacyjne wysłuchanie wnioskodawcy nagranie od minuty 00:04:22 do minuty 00:18:30, protokół rozprawy z dnia 07 czerwca 2023r., akt sprawy, zeznania świadka W. S. od minuty 00:08:01 do minuty 00:13:02 w związku z nagraniem od minuty 00:01:54 do minuty 00:03:38, protokół rozprawy z dnia 20 grudnia 2023 r., akt sprawy).

Od 22 grudnia 1982 r. do 23 maja 1984 r. pracował jako elektryk w Przedsiębiorstwie Budowlano- (...) w T., a w okresie od 30 maja 1984 r. do 31 marca 1989 r. Z. F. pracował w Gminnej Spółdzielni (...) na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń.

(dowód świadectwo pracy z 29.03.1989r. k.7 akt osobowych, świadectwo pracy, k. 8 akt osobowych)

Skarżący w okresie od 1 kwietnia 1989 r. do 30 czerwca 2007 r. zatrudniony był w Zakładach (...) S.A. na stanowisku:

- od 1 kwietnia 1989 r. do 1 października 1990 r. jako ślusarz;

- od 2 października 1990 r. do 29 lutego 1996 r. jako monter;

- od 1 marca 1996 r. do 30 czerwca 2007 r. jako spawacz.

W świadectwie pracy zaznaczono, że Z. F. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jako spawacz, zgodnie z wykazem A Dział XIV poz.12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku

tj. przez 11 lat i 3 miesiące. Powyższe stanowisko zostało również wpisane w zaświadczeniu lekarskim z dnia 30 października 2006 r. Wnioskodawca pracował spawał ramy do przyczep i zajmował się wyłącznie spawaniem.

(dowód: umowa o pracę, k. 1 akt osobowych świadectwo pracy, bez oznaczenia numeru kart, akt osobowych, zaświadczenie lekarskie, k. 32, akt osobowych, zeznania świadka G. F. nagranie od minuty 00:03:38 do minuty 00:08:01 w związku z nagraniem od minuty 00:01:54 do minuty 00:03:38, protokół rozprawy z dnia 20 grudnia 2023 r.)

Wnioskodawca nie był uprawniony do emerytury wcześniejszej.

(okoliczności bezsporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W artyku 21 ustawy o emeryturach pomostowych zostały określone ogólne warunki nabycia prawa do rekompensaty, czyli do odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej (zgodnie z definicją z art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych). Przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

-utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę, w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 r.- stosunku do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 - podstawy normatywnej przewidującej takie uprawnienie;

-legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze;

-niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów ustawy o emeryturach pomostowych;

-nieuzyskanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, przy czym chodzi tu wyłącznie o emeryturę wcześniejszą, a nie w powszechnym wieku emerytalnym.

W przedmiotowej sprawie z uwagi na spełnienie przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek do uzyskania prawa do rekompensaty, spór sprowadzał się do ustalenia czy wnioskodawca legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, uprawniającym do uzyskania prawa do rekompensaty.

W takiej sytuacji na wnioskodawcy, w myśl art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach.

Warto zaznaczyć, iż organ rentowy nie uznał żadnego okresu pracy Z. F. do pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnych charakterze. Jednak ZUS nie kwestionował charakteru prac wykonywanych przez wnioskodawcę. Wskazać należy, że wnioskodawca złożył ostatecznie wniosek o doliczenia czasu pracy w warunkach szczególności lub o szczególnych charakterze pracując od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1982 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Z. oraz od 1 marca 1996 r. do 30 czerwca 2007 r. jako spawacz w Zakładach (...) S.A. Zatem wnioskodawca złożył wniosek o doliczenie do okresu prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wykonywanych przed 1 stycznia 2009r.

Zarzutem wskazanym w uzasadnieniu przez organ rentowy był fakt, że Z. F. nie przedłożył dokumentów potwierdzających, że w spornym okresie czasu i pełnym wymiarze wykonywał prace warunkach szczególnych.

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresy pracy w warunkach szczególnych, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w

szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być bowiem udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1982 r. oraz od 1 marca 1996 r. do 30 czerwca 2007 r. Sąd ustalił na podstawie dokumentacji pracowniczej oraz zeznań wnioskodawcy oraz świadków.

Pierwszy okres zatrudnienia wynosi 5 lat. Jest to okres zatrudnienia w (...) w Z. na stanowisku elektromontera. Zgodnie z wykazem A, Dział II rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, pracami w szczególnych warunkach są „prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Celem przeprowadzonego postępowania dowodowego było ustalenie czy charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę pozwala na uznanie jej jako pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. W świetle tak przeprowadzonego postępowania należy uznać, że skarżący wykazał, że w okresie od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1982 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych na stanowisku elektromontera. Fakt wykonywania przez skarżącego takich prac potwierdził w szczególności świadek G. F., ale także świadek W. S., który, jak trzeba podkreślić, był współpracownikiem wnioskodawcy. Świadkowie ci dysponują bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona. Za powyższy okres pracy Z. F. nie otrzymał świadectwa pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Nie ma to jednak znaczenia, gdyż Sąd jest obowiązany badać, jakie czynności wykonywał ubezpieczony, będąc zatrudniony w (...). Sąd ustalił rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę w tym spornym okresie na podstawie zeznań świadków oraz wnioskodawcy. Pokreślenia również wymaga, że Z. F. posiadał również odpowiednie kwalifikacje do wykonywania pracy na stanowisku elektromontera. Świadczą o tym dokumenty zawarte w aktach osobowych takich świadectwo uzyskania tytułu kwalifikacyjnego elektromontera urządzeń rolniczych czy ukończenie szkoły zawodowej w zawodzie monter instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej.

Drugi okres zatrudnienia od 1 marca 1996 r. do 30 czerwca 2007 r. jako spawacz w Zakładach (...) S.A. wynosi łącznie 11 lat i 3 miesiące. Za ten natomiast okres czasu pracy wnioskodawca otrzymał świadectwo pracy, w którym w punkcie 8 wskazano, że Z. F. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na stanowisku spawacza, zgodnie z wykazem A, dział XIV, poz. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku. Powyższy okres czasu jako praca w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze został potwierdzony nie tylko przez świadków ale także, że przez samego pracodawcę. W tym miejscu również należy wskazać, że Z. F. nabył kwalifikacji jako spawacz, na co również wskazuje dokumentacją, chociażby zdany egzamin spawacza.

Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zeznania wnioskodawcy i świadków są spójne i logiczne i w pełni korespondujące z dokumentacją pracowniczą. Na tej podstawie Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca będąc od 2 listopada 1977 r. do 30 listopada 1982 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Z. oraz od 1 marca 1996 r. do 30 czerwca 2007 r. jako spawacz w Zakładach (...) S.A. wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Sumując powyższe okresy stażu pracy, wnioskodawca legitymuje się ponad 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (łącznie 16 lat i 10 dni) .

Podkreślić należy, że charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie wynika z zeznań świadków oraz wnioskodawcy, a także przedstawionej dokumentacji.

Biorąc zatem pod uwagę, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki, od których zależy uprawnienie do rekompensaty, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. przyznał Z. F. do rekompensaty i orzekł jak w sentencji.